

Väljaandja:	Vabariigi Valimiskomisjon
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	20.02.2006
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	30.11.2006
Avaldamismärge:	

Välisriigis hääletamise kord Riigikogu valimistel

Vastu võetud 21.11.2002 nr 20
[RTL 2002, 131, 1922](#)
 jõustumine 01.12.2002

Muudetud järgmiste määrustega (kuupäev, number, avaldamine Riigi Teatajas, jõustumise aeg):

31.01.2006 nr 10 (RTL 2006, 16, 298) 20.02.2006

Käesolev määrus on kehtestatud [Riigikogu valimise seaduse](#)(edaspidi *valimisseadus*) § 15 lõike 4 punkti 5 alusel.

1. peatükk
 ÜLDSÄTTED

§ 1. Hääletamisõigus

- (1) Välisriigis on õigus hääletada igal alaliselt välisriigis elaval või ajutiselt välisriigis viibival Eesti kodanikul, kes on valimiste päevaks saanud 18-aastaseks.
- (2) Hääleõiguslik ei ole isik, kes on kohtu poolt tunnistatud teovõimetuks.
- (3) Hääletamisest ei võta osa isik, kes on kohtu poolt süüdi mõistetud kuriteos ja kannab vanglakaristust.

§ 2. Hääletamise korraldamine

- (1) Välisriigis alaliselt elavate valijate ja seal ajutiselt viibivate valijate hääletamist välisriigis viivad läbi Eesti välisesindused.
- (2) Juhul kui Vabariigi Valitsuse korraldusega on määratud hääletamist läbi viima aukonsulaat, teeb käesolevas korras ettenähtud toiminguid aukonsul.
- (3) Hääletamist korraldab välisesinduse juht või tema määratud ametnik. Käesoleva paragrahvi lõikes 2 ettenähtud juhul korraldab hääletamist aukonsul või tema määratud isik.
- (4) Hääletamise korraldajaks peab olema Eesti kodanik, kes on valimiste päevaks saanud 18-aastaseks ja kes ei ole kohtu poolt tunnistatud teovõimetuks.
- (5) Valija hääletab kirja teel või vahetult Eesti välisesinduses. Vastavalt valimisseaduse §-le 78 ei rakendata elektroonilist hääletamist enne 2005. aastat.
- (6) Välisesinduse juht määrab:
 - 1) kirja teel saadetavate hääletamissedelite välisesindusse laekumise tähtpäeva;
 - 2) välisesinduses hääletamise aja.
- (7) Vabariigi Valimiskomisjon edastab Välisministeeriumi kaudu välisesindustele:
 - 1) hääletamissedeleid;
 - 2) hääletamise korraldamiseks vajalikud ümbrikud;
 - 3) valimisringkonna kandidaatide koondnimekirja ja erakonna kandidaatide üleriigilised nimekirjad.
- (8) Hääletamist korraldav isik paneb käesoleva paragrahvi lõike 7 punktis 3 märgitud nimekirjade iga lehekülje paremasse alanurka välisesinduse pitsati jäljendi.
- (9) Hääletamist korraldav isik peab välisesinduses arvestust valijakaartide saatmise, hääletamistaotluste esitamise, kirja teel ja välisesinduses hääletanute ning hääletamissedelite kasutamise kohta.
[\[RTL 2006, 16, 298–jõust. 20.02.2006\]](#)

§ 3. Valijate nimekiri ja valijakaart

(1) Rahvastikuregistri vastutav töötaja korraldab Välisministeeriumi kaudu välisriigis alaliselt elavate valijate nimekirja edastamise välisesindustele.

(2) Valijate nimekirja kantakse järgmised andmed:

- 1) ees- ja perekonnanimi;
- 2) isikukood;
- 3) elukoha aadressiandmed, kui need on teada;
- 4) selle valimisringkonna number, mille kandidaatide koondnimekiri valijale saadetakse.

(3) Valijate nimekirjale märgitakse välisesinduse nimi. Valimisringkonna number kantakse valijate nimekirja märkuste lahtrisse.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 toodud andmed kantakse ka kirja teel hääletanute ja välisesinduses hääletanute nimekirja. Nimekirja märkuste lahtrisse märgitakse vastavalt hääletamisedeli kirja teel laekumise või hääletamise kuupäev.

(5) Kui välisriigis alaliselt elava või seal ajutiselt viibiva valija aadress on teada, saadab välisesindus talle valijakaardi kirja teel või elektronpostiga hiljemalt 85. päeval enne valimispäeva.

(6) Valijakaardile kantakse:

- 1) valija ees- ja perekonnanimi;
- 2) valija sünniaeg;
- 3) valija aadress;
- 4) välisesinduse aadress;
- 5) kirja teel hääletamise taotluse esitamise, kirja teel hääletamise ja välisesinduses hääletamise kord;
- 6) kirja teel hääletamise taotluse välisesindusele laekumise tähtpäev;
- 7) kirja teel saadetava hääletamisedeli välisesindusele laekumise tähtpäev;
- 8) välisesinduses hääletamise aeg.

[RTL 2006, 16, 298– jõust. 20.02.2006]

§ 4. Hääletamistaotluste esitamine

(1) Kui valija soovib hääletada kirja teel, saadab ta oma asukohariigi Eesti välisesindusele sellekohase taotluse. Kui valija asukohariigis Eesti välisesindust ei ole, saadab valija taotluse lähimale Eesti välisesindusele.

(2) Valija, kes on kantud alaliselt välisriigis elavate valijate nimekirja:

- 1) lisab taotlusele isikut tõendava dokumendi isikuandmete lehekülje koopia;
- 2) märgib taotluses välisriigis oleva elukoha aadressi;
- 3) märgib juhul, kui valija andmed valijate nimekirjas on puudulikud, kus oli tema viimane elukoht Eestis (maakond, Tallinna linnaosa või Tartu linn). Kui alaliselt välisriigis elaval valijal ei ole Eestis elukohta olnud, märgib ta oma vanemate või vanavanemate viimase elukoha Eestis.

(3) Valija, keda ei ole alaliselt välisriigis elavate valijate nimekirjas:

- 1) lisab taotlusele isikut ja kodakondsust tõendava dokumendi isikuandmete lehekülje koopia või esitab muude dokumentide koopiad, mis tõendavad, et tal on hääletamisõigus valimisseaduse § 4 lõigete 1 ja 2 kohaselt;
- 2) märgib välisriigis oleva elukoha aadressi;
- 3) märgib, kus oli tema viimane elukoht Eestis (maakond, Tallinna linnaosa või Tartu linn). Kui alaliselt välisriigis elaval valijal ei ole Eestis elukohta olnud, märgib ta oma vanemate või vanavanemate viimase elukoha Eestis.

(4) Alaliselt välisriigis elav valija saab oma varem märgitud vanemate või vanavanemate viimase elukoha andmeid muuta ainult juhul, kui ta tõestab seda dokumentaalselt.

(5) Ajutiselt välisriigis viibiv valija märgib taotluses lisaks käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 1 ja 2 ettenähtud andmetele ka oma rahvastikuregistri järgse elukoha aadressi Eestis.

(6) Taotlused peavad olema laekunud välisesindusele hiljemalt 30. päeval enne valimispäeva.

[RTL 2006, 16, 298– jõust. 20.02.2006]

§ 5. Valimisdokumentide saatmine valijale

Taotluse õigeaegselt saatnud valijale, kes vastab valimisseaduse nõuetele, saadab välisesindus esimesel võimalusel:

- 1) hääletamisedeli;
- 2) valimisringkonna kandidaatide koondnimekirja vastavalt alaliselt välisriigis elavate valijate nimekirja andmetele või ajutiselt välismaal viibiva valija taotluses toodud andmetele;
- 3) kaks ümbrikku.

3. peatükk HÄÄLETAMINE

§ 6. Kirja teel hääletamine

(1) Valija kirjutab hääletamissedelile selleks ettenähtud kohta ühe oma elukohajärgse valimisringkonna kandidaadi registreerimisnumbri, kelle poolt ta hääletab. Valija paneb täidetud sedeli ühte välisesinduse saadetud ümbrikku. Viimase paneb valija välisesinduse saadetud teise ümbrikku. Valimisele ümbrikule kirjutab valija oma nime, isikukoodi ja valimisringkonna numbri. Ajutiselt välisriigis viibiv valija kirjutab välimisele ümbrikule ka oma elukoha aadressi Eestis. Seejärel saadab valija hääletamissedeli välisesindusele.

(2) Kirja teel saadetavad hääletamissedelid peavad olema välisesindusele laekunud välisesinduse määratud päeval, mis peab olema määratud arvestusega, et hääletamissedelid laekuksid Vabariigi Valimiskomisjonile hiljemalt neljandal päeval enne valimispäeva.

(3) Välisesindus koostab kirja teel hääletanud valijate nimekirja ning edastab selle Vabariigi Valimiskomisjonile arvestusega, et nimekiri laekuks Vabariigi Valimiskomisjonile hiljemalt neljandal päeval enne valimispäeva.

(4) Kirja teel hääletamise korral kannab käesoleva korra paragrahvi 4 lõikes 1 ja käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud toimingutega seotud kulud valija.
[RTL 2006, 16, 298– jõust. 20.02.2006]

§ 7. Hääletamine välisesinduses

(1) Kui valija ei esita kirja teel hääletamise taotlust välisesindusele käesoleva korra paragrahvi 4 lõikes 6 ettenähtud tähtaja jooksul või ei saada hääletamissedelit välisesindusele käesoleva korra paragrahvi 6 lõikes 2 ettenähtud tähtpäevaks, võib ta hääletada välisesinduses viimase määratud ajal.

(2) Välisesinduses hääletamist peab välisesindus võimaldama vähemalt kahel päeval ajavahemikus 15. päevast kuni 10. päevani enne valimispäeva.

(3) Välisesinduses hääletamist korraldab isik võib hääletamise läbiviimisel kasutada abilisi, kes peavad vastama käesoleva korra paragrahvi 2 lõikes 4 sätestatud nõuetele.

(4) Hääletamisruumis peab olema tagatud salajane hääletamine. Valijal peab olema võimalus tutvuda kõigi valimisringkondade kandidaatide koondnimekirjadega ning erakonna kandidaatide üleriigiliste nimekirjadega.

(5) Hääletamisruumis ja ruumides, mille kaudu valija siseneb hääletamisruumi, on valimisagitatsioon keelatud.

(6) Hääletamissedeli saamiseks esitab valija hääletamist korraldavale isikule kehtiva isikut tõendava dokumendi. Alaliselt välisriigis elav valija, keda ei ole kantud rahvastikuregistri poolt koostatud valijate nimekirja, esitab hääletamisel isikut ja kodakondsust tõendava dokumendi või muud dokumendid, mis tõendavad, et tal on hääletamisõigus valimisseaduse § 4 lõigete 1 ja 2 kohaselt.

(7) Valija andmed kantakse välisesinduses hääletavate valijate nimekirja. Hääletamissedeli saamise kohta annab valija allkirja valijate nimekirja.

(8) Enne valijale hääletamissedeli andmist peab hääletamist korraldab isik veenduma, et valija ei ole hääletanud kirja teel. Kui pärast seda, kui valija on hääletanud välisesinduses, selgub, et valija on hääletanud ka kirja teel, jätab hääletamist korraldab isik kirja teel saabunud hääletamissedeli Vabariigi Valimiskomisjonile hääletamistulemuse kindlakstegemiseks edastamata.

(9) Välisesinduses hääletav valija annab hääletamissedeli saamise kohta allkirja välisesinduses hääletavate valijate nimekirja.

(10) Välisesinduses täidab valija hääletamissedeli valimisseaduses ettenähtud järgides. Valija täidab hääletamissedeli, kirjutades hääletamissedelile selleks ettenähtud kohta vastavalt tema elukohajärgse või tema poolt viimase Eestis asunud elukoha järgi määratletud valimisringkonna kandidaatide koondnimekirjast ühe kandidaadi registreerimisnumbri. Seejärel paneb valija täidetud sedeli ümbrikku. Viimase paneb valija teise ümbrikku. Valimisele ümbrikule kirjutab valija või hääletamist korraldab isik valija nime, isikukoodi ja valimisringkonna numbri. Ajutiselt välisriigis viibiv valija kirjutab välimisele ümbrikule ka oma elukoha aadressi Eestis.

(11) Valija annab ümbrikes hääletamissedeli välisesinduses hääletamist korraldavale isikule. Hääletamissedelite ja muude valimisdokumentide hoidmise eest vastutab välisesinduses hääletamist korraldab isik.
[RTL 2006, 16, 298– jõust. 20.02.2006]

§ 8. Hääletamissedelite arvestamine hääletamistulemuste kindlakstegemisel

(1) Pärast välisesinduses hääletamise lõppemist täidab välisesinduses hääletamist korraldav isik hääletamissedelite arvestuslehe. Hääletamissedelite arvestusleht täidetakse järgmiselt:

- 1) lahtrisse «sedeleid saadud» kirjutatakse Vabariigi Valimiskomisjonilt saadud hääletamissedelite arv;
- 2) lahtrisse «sedeleid välja saadetud» kirjutatakse välisesinduse poolt kirja teel hääletamiseks välja saadetud hääletamissedelite arv;
- 3) lahtrisse «kirja teel laekunud sedeleid» kirjutatakse välisesindusse kirja teel laekunud hääletamissedelitega ümbrike arv;
- 4) lahtrisse «sedeleid valijatele antud» kirjutatakse välisesinduses hääletanud valijatele välja antud hääletamissedelite arv;
- 5) lahtrisse «sedeleid rikutud» kirjutatakse välisesinduses hääletanud valijate poolt tagastatud rikutud hääletamissedelite arv;
- 6) lahtrisse «sedeleid kasutatud» kirjutatakse kasutatud hääletamissedelite arv kokku, mis peab olema võrdne arvestuslehe alapunktides 2, 4 ja 5 lahtritesse kirjutatud arvude summaga;
- 7) lahtrisse «sedeleid kasutamata» kirjutatakse kasutamata hääletamissedelite arv, mis peab olema võrdne arvestuslehe alapunktide 1 ja 6 lahtritesse kirjutatud arvude vahega.

(2) Välisesinduses hääletamist korraldav isik edastab Vabariigi Valimiskomisjonile järgmised valimisdokumendid:

- 1) hääletamissedelitega ümbrikud;
- 2) hääletamissedelite arvestuslehe;
- 3) kirja teel ja välisesinduses hääletanud valijate nimekirjad;
- 4) hääletamistaotlused koos koopiatega Eesti kodaniku isikut ja kodakondsust tõendavate dokumentide isikuandmete lehekülgedest;
- 5) hääletamise korraldamisel kasutamata jäänud ümbrikud.

(3) Hääletamissedelitega ümbrikud, mis on laekunud välisesindusele pärast paragrahvi 6 lõikes 2 sätestatud päeva jätab hääletamist korraldav isik Vabariigi Valimiskomisjonile hääletamistulemuste kindlakstegemiseks edastamata.

(4) Hääletamissedelitega ümbrikud ning hääletamistaotlused koos koopiatega Eesti kodaniku isikut ja kodakondsust tõendavate dokumentide isikuandmete lehekülgedest edastatakse Vabariigi Valimiskomisjonile pakituna valimisringkondade kaupa.

(5) Kasutamata jäänud, valija poolt rikutud hääletamissedelite ning Vabariigi Valimiskomisjonile edastamata jäetud sedelite hävitamise korraldab välisesinduses hääletamist korraldav isik.

(6) Välisesindusele laekunud hääletamissedeleid arvestatakse hääletamistulemuste kindlakstegemisel, kui need laekuvad Vabariigi Valimiskomisjonile hiljemalt neljandal päeval enne valimispäeva.

(7) Saanud alaliselt välisriigis elavate valijate hääletamissedelitega ümbrikud, kontrollib Vabariigi Valimiskomisjon, kas alaliselt välisriigis elav valija ei ole hääletanud mitu korda ja kas Eestis hääletanud alaliselt välisriigis elav valija on kantud välisriigis alaliselt elavate valijate nimekirja.

(8) Kui alaliselt välisriigis elav valija on hääletanud mitu korda või ei ole kantud välisriigis alaliselt elavate valijate nimekirja, jätab Vabariigi Valimiskomisjon kõik valija täidetud hääletamissedeleid hääletamistulemuste kindlakstegemisel arvestamata.

(9) Vabariigi Valimiskomisjon määrab iga valimisringkonna kohta ühe maakonna valimiskomisjoni, kes teeb kindlaks välisriigis alaliselt elavate valijate hääletamistulemused.

(10) Vabariigi Valimiskomisjon edastab alaliselt välisriigis elavate valijate hääletamissedeleid käesoleva paragrahvi lõikes 9 määratud valimiskomisjonile hiljemalt teisel päeval enne valimispäeva.

(11) Ümbrikud alaliselt välisriigis elavate valijate hääletamissedelitega jäävad maakonna valimiskomisjonile ning need avatakse valimispäeval hääletamistulemuste kindlakstegemiseks.

(12) Ajutiselt välisriigis viibivate valijate hääletamissedelitega ümbrikud edastab Vabariigi Valimiskomisjon vastavatele jaoskonnakomisjonidele hiljemalt valimispäevale eelneval päeval, kus sedeleid arvestatakse hääletamistulemuste kindlakstegemisel vastavalt valimisseaduse § 48 lõigetes 4–7 ettenähtule.
[RTL 2006, 16, 298– jõust. 20.02.2006]

**Vabariigi Valimiskomisjoni
esimees Heiki SIBUL**